

الگوی راهبردی آمایش دفاع سرزمینی جمهوری اسلامی ایران در برابر تهدیدات نظامی

مؤلفان:

محمدرضا قرائی آشتیانی، خسرو بوالحسنی

علی اصغر بیک بیلندی، بابک معظمی کودرزی

انتشارات دانشگاه فرماندهی و ستاد ارتش جمهوری اسلامی ایران

۱۴۰۱

عنوان و نام پدیدآور	الگوی راهبردی آمایش دفاع سرزمینی جمهوری اسلامی ایران در برابر تهدیدات نظامی / مولفان محمدرضا قرانی آشتیانی... (و دیگران)؛
مشخصات نشر:	تهران: ارتش جمهوری اسلامی ایران، دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا، انتشارات دافوس، ۱۴۰۱.
مشخصات ظاهری:	۲۹۳ ص.
شابک	۹۰۰۰۰۰ ریال ۲-۲۱-۵۳۵۰-۶۲۲-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	مولفان محمدرضا قرانی آشتیانی، خسرو بوالحسنی، علی اصغر بیک ییلندی، بابک معظمی گودرزی.
یادداشت	کتابنامه: ص. ۲۷۷-۲۹۲.
موضوع	آمایش سرزمین -- ایران -- نمونه پژوهی
	Reclamation of land -- Iran -- Case studies
	تهدید -- ایران -- سیاست دولت -- نمونه پژوهی
	Threats -- Government policy -- Iran -- Case studies
موضوع	ایران -- دفاع ملی -- نمونه پژوهی
	Iran -- Defenses -- Case studies
شناسه افزوده	قرایی آشتیانی، محمد رضا، ۱۳۳۵
شناسه افزوده	ایران. ارتش. دانشگاه فرماندهی و ستاد. انتشارات دافوس
شناسه افزوده	Iran. Army. Command & Staff university. Dafoos Publisher
رده بندی کنگره	HT395
رده بندی دیویی	۳۰۷/۱۲۰۵۵
شماره کتابشناسی ملی	۹۰۵۵۷۲۱

عنوان: الگوی راهبردی آمایش دفاع سرزمینی جمهوری اسلامی ایران در برابر تهدیدات نظامی

نویسندگان: محمدرضا قرانی آشتیانی، خسرو بوالحسنی، علی اصغر بیک ییلندی، بابک معظمی گودرزی

طراح جلد: میلاد فرهادی

صفحه آرای: حمیدرضا گلثومیان

ناشر: انتشارات دافوس آجا

شمارگان: ۱۰۰۰

تعداد صفحه: ۲۹۳ ص

نوبت چاپ: چاپ اول

تاریخ انتشار: ۱۴۰۱

چاپ و صحافی: مدیریت چاپ، انتشارات و فصلنامه دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا

قیمت: ۹۰۰/۰۰۰ ریال

نشانی: تهران، میدان پاستور، خیابان دانشگاه جنگ، دانشگاه فرماندهی و ستاد، انتشارات دافوس

تلفن: ۶۶۴۱۴۱۹۱ - ۰۲۱ ، ۶۶۴۷۰۴۸۶ - ۰۲۱

مسئولیت صحت مطالب بر عهده مؤلف می باشد.

کلیه حقوق برای دافوس آجا محفوظ است. (نقل مطالب با ذکر مأخذ بلامانع است).

۵	فهرست مطالب
۷	پیشگفتار
۹	مقدمه
۱۱	فصل اول مفهوم شناسی
۱۲	تاریخچه آمایش
۱۴	آمایش
۳۳	الگوهای تخصیص فضایی
۵۵	مرزها
۶۵	فصل دوم نظریه های مرتبط با آمایش دفاع سرزمینی
۶۶	نظریه های مکانیابی عمومی
۶۶	نظریه مکان کشاورزی (یوهان هنریک فن تونن)
۶۷	تئوری لآن هارد
۶۷	تئوری وبر
۶۹	تئوری هوور
۶۹	نظریه مکان مرکزی کریستالر
۷۱	نظریه قطب رشد
۷۴	منطقه بندی نظامی
۷۹	فصل سوم آمایش سرزمین در کشورهای منتخب
۸۳	عراق
۸۶	ترکیه
۹۱	پاکستان
۹۴	چین
۱۰۱	کره شمالی
۱۰۳	روسیه
۱۰۷	فرانسه

۱۱۳	انگلستان
۱۱۵	آمریکا
۱۱۸	رژیم صهیونیستی
۱۲۱	فصل چهارم چارچوب پایه آمایش دفاع سرزمینی
۱۲۲	چارچوب پایه آمایش دفاع سرزمین
۱۲۷	مطالعات کتابخانه‌ای و میدانی متناسب با چارچوب پایه آمایش دفاع سرزمینی
۱۳۵	مطالعات کتابخانه‌ای
۱۴۴	مطالعات میدانی (مصاحبه‌های انجام شده)
۱۴۵	توان نظامی
۱۵۳	پشتیبانی
۱۵۵	ژئوپلیتیک
۱۵۶	تشریح عوامل ژئوپلیتیک
۲۶۳	فصل پنجم تدوین اصول اثرگذار بر آمایش دفاع سرزمینی
۲۶۴	اصول مؤثر بر الگوی راهبردی آمایش دفاع سرزمینی در برابر تهدیدهای نظامی
۲۶۹	فصل ششم آمایش دفاع سرزمینی در برابر تهدیدات نظامی
۲۷۰	مدل آمایش دفاع سرزمینی
۲۷۶	منابع و مأخذ

امروزه آمایش سرزمین که درواقع از تنظیم رابطه انسان، فضا و فعالیت‌های انسان در فضا به وجود می‌آید، دانشی است بین‌رشته‌ای که ماهیت چندگانه دارد و از هم‌پوشی علوم مختلف نظامی، اقتصادی جامعه‌شناسی، جغرافیا و ... حاصل می‌شود و مسجل شده که دفاع از هر سرزمینی نیازمند شناخت تهدیدات متوجه آن سرزمین در گذشته و بخصوص آینده می‌باشد که جهت ایجاد امنیت پایدار و دفاع جامع و مستمر هر کشور نیازمند وجود الگوی راهبردی آمایش دفاع سرزمینی است که در این تحقیق برای دستیابی به این الگو حوزه‌های اصلی تهدیدهای نظامی تا ده سال آینده تأثیرگذار بر آمایش دفاع سرزمینی در سه حوزه: فن‌آوری، روش جنگیدن و حوزه فضا که بر مبنای آن‌ها اصول اثرگذار بر آمایش دفاع سرزمینی در برابر تهدیدات نظامی در ۸ مورد: سازمان‌دهی، پدافند غیرعامل، انعطاف‌پذیری، آینده‌نگری، مدیریت هدفمند سرزمین، بازدارندگی و آمادگی رزمی تعیین گردید و سپس ابعاد، مؤلفه‌ها، زیرمؤلفه‌ها و ارتباط بین ابعاد، مؤلفه و زیرمؤلفه‌های آمایش دفاع سرزمینی در برابر تهدیدهای نظامی مشخص شده است.

با توجه به اینکه این پژوهش مبانی فکری و نظری آمایش دفاع سرزمینی را تولید و از آن جهت که موجب توسعه و ارائه الگوی راهبردی گردیده، توسعه‌ای محبوب می‌شود. این تحقیق با استفاده از مجموعه داده‌های کمی و کیفی صورت گرفته به همین جهت روش تحقیق این پژوهش با رویکرد آمیخته است و با استفاده از روش توصیفی - تحلیلی انجام شده است. قلمرو کاربرد زمانی تحقیق تا پایدار بودن نتایج است و قلمرو مکانی این تحقیق از نظر کاربردی، فضای سرزمینی جمهوری اسلامی است. قلمرو موضوعی تحقیق مرتبط با حوزه علوم دفاعی و جغرافیای جمهوری اسلامی ایران است.

از آنجایی که محققین نوع الگوی موردنظر خود را الگوی محتوایی برگزیده‌اند، بنابراین به دنبال کشف ابعاد، مؤلفه و زیرمؤلفه‌های راهبردی آمایش دفاع سرزمینی در برابر تهدیدات نظامی بودند. لذا پس از بررسی ادبیات نظری، اسناد و مدارک و نظر خبرگان و مشورت با استادان راهنما و مشاور و تدوین پرسشنامه و انجام کار دقیق و تحلیل آماری، ابعاد و مؤلفه‌ها استخراج و شاکله

چارچوب نظری تحقیق با ۴ بُعد به ترتیب: توان نظامی، جغرافیا، ژئواستراتژی، زیرساخت و تعداد ۲۰ مؤلفه و ۱۱۰ زیر مؤلفه شکل گرفت و در نهایت با طراحی چارچوب مفهومی الگوی راهبردی آمایش دفاع سرزمینی ج.ا.ایران در برابر تهدیدهای نظامی را مشخص گردید.

جامعه آماری تحقیق شامل کلیه اسناد و مدارک مرتبط با موضوع تحقیق و خبرگان و افراد صاحب نظر است. با توجه به تخصصی بودن موضوع تحقیق و محدودیت افراد خبره و صاحب نظر حجم جامعه آماری کمتر از ۱۰۰ نفر در نظر گرفته شده است، بنابراین حجم نمونه آماری برابر با تعداد جامعه آماری یعنی ۷۰ نفر می باشد؛ لذا روش نمونه گیری در این تحقیق به صورت تمام شمار است. گردآوری اطلاعات در این تحقیق با استفاده از روش های کتابخانه ای و تحقیقات میدانی به صورت ترکیبی صورت گرفته است.

نتایج حاصل از پژوهش عبارتند از: حوزه های اصلی تهدیدهای نظامی تأثیرگذار بر آمایش دفاع سرزمینی ج.ا.ایران شامل: فناوری در ۱۲ حوزه، فضا در ۴ حوزه، روش جنگیدن در ۸ حوزه است.

اصول اثرگذار بر آمایش دفاع سرزمینی ج.ا.ایران نیز شامل ۸ اصل: آمادگی نظامی، غافلگیری، انعطاف پذیری، آینده نگری، مدیریت هدفمند سرزمین، سازمان دهی، پدافند غیرعامل و بازدارندگی است.

ابعاد مؤثر بر آمایش دفاع سرزمینی ج.ا.ایران شامل: توان نظامی با ۴ مؤلفه، بعد جغرافیا با ۶ مؤلفه، بعد ژئواستراتژی با ۶ مؤلفه و بعد زیرساخت ها با ۴ مؤلفه موردسنجش و ارزیابی قرار گرفت.